

TRABZON MİLLETVEKİLİ

M. AKİF HAMZAÇEBİ'NİN

KAMU BANKALARINDA ÇALIŞANLARLA İLGİLİ KANUN TEKLİFİ ÜZERİNDE CHP GRUBU ADINA TBMM GENEL KURULUNDA YAPTIĞI KONUŞMANIN ÖZETİ

➤ **Öncelik bankaların eski çalışanlarına verilmelidir.**

Görüşmekte olduğumuz Teklif, 2000 yılının aralık ayında, Ziraat Bankası, Halk Bankası ve o zaman var olan Emlak Bankasının yeniden yapılandırılması ve bu yapılandırma sonrasında da özelleştirilmesi amacıyla çıkarılmış olan 4603 sayılı Kanun'da personel alımı ile ilgili düzenleme yapılmasını öngörmektedir.

Yeniden yapılandırma sürecinde, kamu bankaları için o zamanki hükûmetin, 57'nci Hükûmetin öngördüğü ilk aşamalardan birisi, personel sayısının yeniden düzenlenmesiydi, kamu bankalarında ihtiyaç dışı olan personelin bu bankalar dışına çıkarılması çerçevesinde 4603 sayılı Yasa ile bir düzenleme yapıldı. Daha sonra, 2001 şubat ayında o ünlü krizi yaşadık. Kriz sonrası bütün bankaların bilançoları bozuldu- doğal olarak, kamu bankalarında çok daha radikal şekilde bir yeniden yapılanma gerekiyordu. Bu çerçevede, o dönem, birkaç tane yasa çıktı. 2000 yılı sonunda personelin rızasına dayalı olarak başlatılan uygulamalar, kriz sonrası çıkarılan yasalarla, personelin rızası aranmaksızın yapılan uygulamalara dönüşmüştü. Bu uygulama, bankada olağanüstü sorunlar yarattı. Kamu bankalarından 18 bin kişi emekli oldu, 16 bin kişiye yakın personel ise diğer kamu kurumlarına nakledildi. Şimdi ise tekrar bu bankalara personel alımı söz konusu. Madem ki bu bankalarda personele ihtiyaç vardır, bu bankalarda yetişmiş ve şu an diğer kamu kurum, kuruluşlarında çalışan 16 bin kişiye, yeni personelde banka yönetiminin aradığı şartları da taşıyorsa, öncelik verilsin.

➤ **Özelleştirmeden amaç vatandaşın refahını artırmak olmalıdır.**

Teklifin değişiklik yaptığı 4603 sayılı Kanun Kamu bankalarının özelleştirilmesini öngörmektedir. Özelleştirme, kural olarak yanlış bir iş değildir. Özelleştirmeye nasıl baktığınıza ve özelleştirmeden neyi amaçladığınıza bağlıdır. Özelleştirmeden amaç vatandaşın refahını artırmak olmalıdır. Kamunun elindeki bir mal veya hizmet üretim işletmesini özelleştirirseniz, rekabete açarsanız, ekonomide fiyatlar düşer, düşen fiyatlardan, vatandaş ve ekonomideki tüm birimler olumlu olarak etkilenir. Amaç bu olmalıdır.

➤ **Telekom özelleştirmesi yanlıştır**

Örneğin, Telekomu bu Hükûmet özelleştirdi. Telekom, şehir içi konuşma ücretlerine çok kısa bir süre önce ölçüsüz bir zam yaptı. Hedef enflasyonun üzerinde bir zam yaptı. Peki, neden sadece şehir içi konuşmalara zam yaptı, şehirler arasına zam yapmadı, hatta, oralarda indirim gitti? Çünkü, şehir içi konuşmada Telekom tekeldir. Bu noktada, Hükûmetin, Telekomla ilişkin özelleştirmesinin yanlış olduğu açıkça ortaya çıkmaktadır. Çünkü, Telekomda amaç, satıp, buradan elde edilen gelirle borç ödemektir. Bu özelleştirmenin ne kadar sağlıklı yapıldığı da ayrı bir tartışma konusudur. Ama, gelinen noktada, Telekom zammı, Telekom özelleştirmesinin yanlış olduğunu göstermiştir.

- **Finans kesimindeki bankaların önemli bir kısmının yabancıların eline geçmesi demek, ileride Türk ekonomisinin ciddi sorunlarla karşılaşması demektir.**

Banka özelleştirmesi ile diğer özelleştirmeleri birbirinden ayırmak gerekir. Finans kesiminde yapılan özelleştirmeler veya özel bankaların satışlarına baktığımızda, buradaki alıcıların genel olarak yabancı olduğunu görüyoruz. Halkbank ve Ziraat Bankası özelleştirilirse, bu ölçekteki bankaları alacak sermaye Türkiye’de yok, bunun alıcısı çok açıktır ki yabancılardır. Yabancı düşmanı değiliz. Ama, gerçekçi olalım. Finans kesimindeki bankaların önemli bir kısmının yabancıların eline geçmesi demek, ileride Türk ekonomisinin ciddi sorunlarla karşılaşması demektir.

Nedir bu sorunlar? Örneğin, Halk Bank bugün KOBİ’leri kredilendirmek amacıyla kurulmuş olan bir bankadır. Bu bankayı yabancılar aldığı zaman KOBİ’lerin kredi ihtiyacı gibi bir mesele yabancıların önceliği olmak durumunda değildir.

- **Türk müteahhitlik sektörünün teminat mektubu sorunu vardır.**

Müteahhitlik sektörünün teminat mektubu sorunu, özellikle yabancı ülkelerdeki ihalelerde çok önemli bir sorundur. Yabancı banka için böyle bir sorun öncelikli değildir, bu sektörün mektup ihtiyacı önemli değildir.

2001 krizi sonrası İstanbul Yaklaşımı adı altında bir yasa uygulamaya konuldu. İstanbul Yaklaşımının öncü bankalarına baktığımızda bunların içerisinde bir tane yabancı banka göremeyiz. Reel sektörün borçlarının yeniden yapılandırılması, faizlerinin indirilmesi, bir kısmının silinmesi, bu sektörün yaşatılması, ekonomiye kazandırılması yabancı bankaların öncelikli konusu değildir.

- **Bankacılık sektöründeki yabancı oranını makul seviyede tutmalıyız**

Avrupa Birliğinde euroyu kullanan ülkelere baktığımızda yabancı banka oranı yüzde 16’dır. Bizim şu andaki oranımız yüzde 36’yı aşmış durumdadır. Bu oran üç dört sene önce yüzde 10’ların altındaydı. Burada bir makul ölçüyü bulmak zorundayız. O nedenle, Ziraat Bankası ve Halk Bankın özelleşmesi gibi bir konuda özelleştirme furçasına katılıp, buradan elde edilen gelire kamu borcunu ödemek gibi bir öncelikle özelleştirme yapılması anlayışını doğru değildir.

- **Çiftçiler Anadolu Yaklaşımından yararlanmalıdır**

“Anadolu Yaklaşımı” isimli yasayı, TBMM, Cumhuriyet Halk Partisinin desteğiyle, Aralık 2006’da kabul etti. Şimdi, uygulama süreci başladı. Yasa, KOBİ’lerin borçlarının yeniden yapılandırılmasını öngörüyor. Ancak, Yasa kapsamındaki KOBİ tanımını incelediğimizde, çiftçilerin bu KOBİ tanımına girdiğini açık ve net bir şekilde görüyoruz. Yani, çiftçilerin, Anadolu Yaklaşımı Yasasına göre Ziraat Bankasından veya başka bankadan almış olduğu kredinin, yasa tanımlanan şekliyle “donuk kredi” tanımına girmiş olması hâlinde yeniden yapılandırılması gerekiyor. Çiftçilerin bu konuda talebi var. “Daha önce, biz, bu konuda, çiftçilerin kredi borçlarının yeniden yapılandırılması için bir başka yasa çıkardık” açıklaması burada geçerli değildir. Anadolu Yaklaşımı Yasasına bakalım, çiftçilerin kredi borcunun o yasa kapsamına girdiği açık bir şekilde görülecektir. Dolayısıyla, ben, burada, Sayın Bakandan, bu konuda, çiftçilerin kredi borçlarının Anadolu yaklaşımına girdiği konusunda ve uygulamanın bu yönde yapılacağı konusunda, açık ve net bir beyan istiyorum. Yasa açık. Bu çiftçileri buraya sokmamak demek, yasayı uygulamamak demek olur.

➤ **İhlas Finans mağdurlarının mağduriyetini gidermek hükümetin görevidir.**

Bilindiği gibi, Türkiye’de batık bankaların tasfiyesini Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu yürütmektedir. Türkiye’de 2001 kriziyle bankaların yanı sıra bir de özel finans kurumu battı. Bu özel finans kurumunun tasfiyesini ise TMSF değil, o zaman çıkmış olan, 57’nci Hükümet döneminde çıkmış olan 4672 sayılı Yasa uyarınca, tasfiye memurları yürütmektedir. Ancak, geldiğimiz noktada, 100 bine yakın vatandaşımızın, bu finans kurumundan İhlas Finans’tan yaklaşık tutarı 800 milyon dolar olan alacağının ödenme imkânı bulunmamaktadır ve bu vatandaşlarımız, o günden bu yana, bu alacaklarını bir şekilde tahsil edebilmek amacıyla çırpınmaktadırlar. Dernek kurmuşlardır, her türlü etkinliği yapmaktadır, her platforma sorununu taşımaktadır, ama, sorunun çözümü maalesef bulunamamıştır.

Biz defalarca bu kürsüde, Plan ve Bütçe Komisyonunda bu konuyu gündeme getirdik. Önergeler hazırladık, kabul etmediniz. Bugün tekrar önerge vereceğiz. Biz sadece şunu öneriyoruz: İhlas Finansın tasfiyesine kaldığı yerden TMSF devam etsin. İhlas Finansın varlıklarının borçlarını karşılayamaz olması halinde -ki, durum öyledir- aradaki farkı tahsil etmek amacıyla, kurumun hakim hissedarlarından tahsil etmek amacıyla, TMSF, Bankacılık Yasası’nda batık bankalar için sahip olduğu yetkileri kullansın.

Bu, 100 bine yakın vatandaşımızı ilgilendiren ve devletin çözmesi gereken bir sorundur. Nasıl İmar Bankasının tasfiyesinde Hükümet kendisini görevli saymışsa, aynı şekilde burada da TMSF bu finans kurumunun tasfiyesini üstlenmelidir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.